

॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ ऋषुकैः ऋषयतिसर्पयत्येभिरिति मृत्तिकोऽक्षेणैः सदद्वैलोहपत्रैः ऋषसर्पणोऽस्यत्वं ॥ २३ ॥ सागरैः सगरसमूहैः ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ पूर्वोत्तरेशाब्द्यां
नचाश्वमधिगच्छामोनाश्वहर्तारमेवच ॥ श्रुत्वा तु वचनं तेषां सराजा क्रोधमृच्छतः ॥ १९ ॥ उवाच वचनं सर्वास्तदा देवशान्नुप ॥ अनागमाय गच्छध्वं भूयो मा
र्गतवाजिनं ॥ २० ॥ यज्ञियंतं विनात्यश्वं नागंतव्यं हि पुत्रकाः ॥ प्रतिगृह्यतु संदेशं पितुस्ते सगरात्मजाः ॥ २१ ॥ भूय एवमर्हीकृत्स्नां विचेतुमुपचक्रमुः ॥ अथाप
श्यंत ते वीराः पृथिवीमवदारितां ॥ २२ ॥ समासाद्य बिलंतं चाप्यखनन्सगरात्मजाः ॥ कुदालैर्द्वैपैकैश्चैव समुद्रं यत्नमास्थिताः ॥ २३ ॥ सखन्यमानः सहितैः सागरै
र्वरुणालयः ॥ अगच्छत्परमामार्तिदीर्यमाणः समंततः ॥ २४ ॥ असुरो रगरक्षांसि सत्त्वानि विविधानि च ॥ आर्तनादमकुर्वत वध्यमानानि सागरैः ॥ २५ ॥
छिन्नशीर्षा विदेहाश्च भिन्नत्वगस्थिबंधयः ॥ प्राणिनः समदृश्यंत शतोथसहस्रशः ॥ २६ ॥ एवं हि खनतां तेषां समुद्रं वरुणालयं ॥ व्यतीतः सुमहान्कालो न चा
श्वः समदृश्यत ॥ २७ ॥ ततः पूर्वोत्तरे देशे समुद्रस्य महीपते ॥ विदार्य पातालमथ संक्रुद्धाः सगरात्मजाः ॥ २८ ॥ अपश्यंत हयंतत्र विचरंतं महीतले ॥ कपिलं च महा
त्मानं तेजोराशिमुत्तमं ॥ तेजसा दीप्यमानं तु ज्वालाभिरिव पावकं ॥ २९ ॥ लोमश उवाच ते तं दृष्ट्वा हयं राजन्संप्रहृष्टतनुरुहाः ॥ अनाहत्य महात्मानं क
पिलं कालचोदिताः ॥ ३० ॥ संक्रुद्धाः संप्रधावंत अश्वग्रहणकां क्षिणः ॥ ततः क्रुद्धो महाराज कपिलो मुनिसत्तमः ॥ ३१ ॥ वासुदेवेति यंप्राहुः कपिलं मुनिपुंगवं ॥
सचक्षुर्विकृतं कृत्वा ते जस्ते पुंसमुत्सृजन् ॥ ३२ ॥ ददाहसुमहातेजामं दबुद्धीन्ससागरान् ॥ तान् दृष्ट्वा भस्मसाद्रूताब्जारदः सुमहातपाः ॥ ३३ ॥ सगरांतिकमागच्छ
तच्च तस्मै न्यवेदयत् ॥ सतच्छ्रुत्वा वचो घोरं राजामुनिमुखो द्रुतं ॥ ३४ ॥ मुहूर्तं विमना भूत्वा स्थाणो वाक्यमर्चितयत् ॥ अंशुमंतं समाहूय असमंजः सुतं तदा ॥
॥ ३५ ॥ पौत्रं भरतशार्दूलद्वंद्वचनमब्रवीत् ॥ षष्टिस्तानि सहस्राणि पुत्राणामभितौजसां ॥ ३६ ॥ कपिलं तेज आसाधमत्कृते निधनंगताः ॥ तव चापि पिता ता
तपरित्यक्तो मयानघ ॥ धर्मसंरक्षमाणेन पौराणां हितमिच्छता ॥ ३७ ॥ युधिष्ठिर उवाच किमर्थं राजशार्दूलः सगरः पुत्रमात्मजं ॥ त्यक्तवान् दुस्त्यजं वीरं तन्मे
ब्रूहितपोधन ॥ ३८ ॥ लोमश उवाच असमं जाइति ख्यातः सगरस्य सुतो ह्यभूत् ॥ यं शैव्या जनयामास पौराणां सहिदारकान् ॥ ३९ ॥ गलेषु क्रोशतो गृह्य न द्यां
चिक्षेप दुर्बलान् ॥ ततः पौराः समाजग्मुर्भयशोकपरिप्लुताः ॥ ४० ॥ सगरं चाभ्यभाषंत सर्वे प्रांजलयः स्थिताः ॥ त्वं नत्वातामहाराज परचक्रादिभिर्भयात् ॥ ४१ ॥

॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥